

Koneemne versus karriere

Kvinner ønsker å fremstå som gode koneemner, selv når det kan ødelegge for egne karrieremuligheter, viser ny forskning.

Menn foretrekker kvinner uten store karriereambisjoner - de må i hvert fall ikke ha høyere ambisjoner enn dem selv, viser flere studier. I de fleste ekteskap er det mannen som tjener mest, og de som er i ekteskap hvor kvinnen tjener mest er mindre tilfreds med ekteskapet og har høyere sannsynlighet for skilsmisse.

En ny studie fra Sverige viser at når kvinnen får en forfremmelse øker sannsynligheten for skilsmisse, men ikke når menn får samme type forfremmelse.

Det kan virke som om en kvinnes suksess på arbeidsmarkedet gjør henne mindre attraktiv som partner. I språkdrakten til nobelprisvinner i økonomi Gary Becker: Jo flere muligheter kvinnen skaper for seg selv i arbeidsmarkedet, jo dårligere blir mulighetene i ekteskapsmarkedet.

En ny oppsiktsvekkende studie tyder på at kvinnens avveining mellom muligheter på arbeids- og ekteskapsmarkedet, gjør at kvinner gir slipp på muligheter for karriereutvikling. Den har tittel «Acting Wife: Marriage Market Incentives and Labor Market Investments» og blir publisert i American Economic Review, som er blant de fremste tidsskriftene i samfunnsøkonomi.

Studien analyserte først karakterene til masterstudenter i økonomi (MBA) på et av de mest prestisjefulle universitetene i USA. Studentene får karakter på deltagelse under forelesningene og de vet at denne karakteren vil stå på vitnemålet. Forskerne fant at ugifte kvinner scorer betydelig lavere på karakteren for deltagelse sammenlignet med gifte kvinner, men fant ikke denne forskjellen blant menn. På andre karakterer, hvor medstudenter ikke kan observere innsatsen, fant de ingen forskjell mellom ugifte og gifte kvinner. Forskerne spekulerte i om de ugifte kvinnene scorer så lavt på deltagelse fordi de er redde for å signalisere karriereambisjoner til de andre i klassen, og dermed ødelegge for mulighetene til å finne en partner.

Kvinner gir slipp på muligheter for karriereutvikling til fordel for ekteskap og familie, kommer det fram i en ny studie. Foto: Portra/Getty Images

Jo flere muligheter kvinnen skaper for seg selv i arbeidsmarkedet, jo dårligere blir mulighetene i ekteskapsmarkedet

Fredagskronikken Mari Rege

Dette var utgangspunktet for to elegante felteksperiment som ga videre innsikt.

Det første felteksperimentet benytter en undersøkelse som MBA-studentene må svare på i begynnelsen av hvert studieår.

Her blir de spurt om hvilken type jobb de ønsker, forventet lønn, hvor ofte de er villige til å reise, hvor mye de er villige til å arbeide og om lederambisjoner. Karrieresenteret benytter svarene som grunnlag for å plassere studentene i praksisplasser, og studentene er orientert om dette. Å uttrykke lavere karriereambisjoner enn en faktisk har, kan derfor resultere i dårligere tilpassede praksisplasser, som igjen kan gi færre fremtidige karrieremuligheter.

Felteksperimentet har to forskjellige versjoner av denne spørreundersøkelsen. I den ene står det at «ditt svar» vil bli benyttet til diskusjon i klassen. Dette skal gi studentene en forventning om at de andre i klassen vil se svarene. I den andre versjonen står det «anonymiserte svar» vil bli benyttet til diskusjon i klassen. Bortsett fra disse ordene er undersøkelsene helt identiske.

Forskerne studerer først jentene som ikke er i et seriøst forhold. Da viser svarene betydelig lavere karriereambisjoner blant de jentene som fikk undersøkelsen som benyttet

«ditt svar», sammenlignet med dem som fikk undersøkelsen som benyttet «anonymiserte svar». Forskerne finner ikke samme forskjell blant jentene som er i forhold. De finner heller ikke en forskjell blant guttene, hverken blant guttene i forhold eller blant guttene uten forhold.

I det andre felteksperimentet får alle studentene beskjed om at svarene deres vil bli diskutert med medelever i små grupper. Gruppene er satt sammen vilkårlig og alle vet hvem som er i deres gruppe før de svarer på undersøkelsen. Forskerne finner at jentene som ikke er i et forhold uttrykker betydelig lavere ambisjonsnivå dersom de er i en gruppe som inkluderer menn, sammenlignet med en gruppe som kun inkluderer kvinner. Dersom mennene i gruppen ikke er i et forhold, reduserer dette ambisjonsnivået i svarene ytterligere.

Studien er oppsiktsvekkende fordi den viser at kvinner, for å fremstå som godt koneemne, uttrykker mindre karriereambisjon enn de egentlig har, selv når dette ødelegger for egne karrieremuligheter. Dette kan

være en av årsakene til at vi ser så få kvinner i ledende og prestisjefulle stillinger. Vi trenger mer forskning på dette i den norske konteksten.

Mari Rege, professor i økonomi, Handelshøgskolen ved UiS og ESOP ved UiO

Mer debatt s. 26-28 →

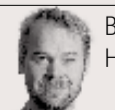
Lånkassens skysatsing er i samsvar med regjeringens digitaliseringsrundskriv, som oppfordrer til bruk av skytjenester.

Marianne Andreassen, administrerende direktør og Sigurd Eriksson, IT-direktør, Lånkassen

Fredagskronikken

Alexander Cappelen

Bård Harstad

Ola Kvaløy

Katrine Løken

Simen Markussen

Mari Rege

Karen Helene Ulltveit-Moe

Debattansvarlig: Vidar Ivarsen Telefon: 22 00 10 59 Sentralbord: 22 00 10 00 Epost: debatt@dn.no Telefaks: 22 00 11 10

Hovedinnlegg/kronikk: Maks 4500 tegn inklusive mellomrom Underinnlegg/replikk: Maks 1500 tegn (ca. 250 ord) Legg ved portrettfoto.

Alt stoff som leveres til Dagens Næringsliv, må produseres i henhold til Vær varsom-plakaten. Dagens Næringsliv betinger seg retten til å lagre og utgi alt stoff i avisen i elektronisk form, også gjennom samarbeidspartnere. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innsendte manuskripter. Debattinnlegg honoreres ikke.